

Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT)

Campus Catalunya
Av. Catalunya, 35 – 43002 Tarragona
Tel. 977 256 592 – Fax 977 256 592
cedat@urv.cat

Dr. Antoni Pigrau Solé, director

El Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona Alcalde Pere Lloret (CEDAT) és un projecte que implica l'Ajuntament de Tarragona, l'Empresa Municipal Mixta d'Aigües de Tarragona (EMATSA), l'Empresa Municipal de Transports de Tarragona (EMT) i la Universitat Rovira i Virgili (URV), les quals van subscriure'n el conveni de creació el 23 de maig de 2007. Mitjançant una addenda al conveni, en data 15 de novembre de 2010 s'hi va incorporar l'Empresa Municipal d'Habitatge i Urbanisme de Tarragona (SMHAUSA). S'ha obert un procés de negociació per renovar el Conveni a partir de 2014.

Els objectius del CEDAT són generar i socialitzar el coneixement en l'àmbit del dret ambiental. Per això, i a proposta dels investigadors implicats, el Consell de Govern, en sessió de 10 de juliol de 2008, va aprovar iniciar el procés de constitució del CEDAT com a centre de recerca de la URV. Aquest procés culminà amb l'aprovació del pla estratègic i el Reglament del CEDAT, formalitzats en el Consell de Govern, en sessió de 30 d'abril de 2009.

El 21 de juliol de 2009 el CEDAT va signar amb la URV un contracte programa per al període 2009-2011. Un cop acabada la seva vigència, el Consell de Govern va aprovar-ne, el 23 de febrer de 2012, la renovació per al període 2012-2014.

Convenis de la URV impulsats pel CEDAT

Durant el curs 2013-2014 s'ha signat un conveni de col·laboració relatiu a les activitats del Centre amb Terraqui, Estudi Jurídic Ambiental. També s'ha signat l'addenda anual al Conveni amb el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, relatiu a la coedició de la *Revista Catalana de Dret Ambiental*.

Activitats de formació

Les principals activitats de formació que ha desenvolupat el CEDAT han estat les següents:

- Màster oficial en Dret Ambiental: el setembre de 2014 es va iniciar el 2n curs de la 12a edició i el 1r curs de la 1a edició del nou màster en format en línia. El nou màster consta de 120 crèdits ECTS impartits en dos cursos acadèmics. La formació és a distància, a través de la plataforma virtual Moodle, amb la possibilitat de realitzar l'últim quadrimestre del segon curs en la modalitat

presencial, amb la finalitat de potenciar al màxim el desenvolupament de les habilitats en el camp de la recerca en dret ambiental, per afavorir la transició dels estudis de màster als de doctorat, gràcies a la possibilitat d'estar en contacte permanent amb els investigadors del Centre d'Estudis de Dret Ambiental de la URV (CEDAT) i de l'accés a la seva biblioteca especialitzada en dret ambiental.

Acte d'inauguració del curs acadèmic 2014/15. Conferència a càrrec del Dr. Paolo Affonso Leme Machado, de la Facultade de Direito de la Universidade Metodista de Piracicaba (UNIMEP, Brasil): "Desenvolvimento, sustentabilidade e princípios da prevenção i da precaução", el 13 d'octubre de 2014.

Acte de cloenda del curs 2014-2015. Conferència a càrrec del Dr. Fernando López Ramón, catedràtic de Dret Administratiu de la Universitat de Saragossa i director de l'Observatori de Polítiques Ambientals: "El estado de las políticas ambientales en España", el 8 de juny de 2015.

Activitats de recerca

Els projectes de recerca –en l'àmbit del dret ambiental o connectat amb ell– en què els investigadors del CEDAT estan treballant actualment són els següents:

Projectes amb finançament i amb un investigador principal membre del CEDAT:

Ministerio de Economía y Competividad. Programa Estatal de Fomento de la Investigación Científica y Técnica de Excelencia. Projecte titulat: "Del desarrollo sostenible a la justicia ambiental: hacia una matriz conceptual para la gobernanza global". DER2013-44009-P. Investigador principal: Dr. Antoni Pigrau Solé. Període: 2014-2016. En aquest projecte, hi participen investigadors de la Universitat de Barcelona i la Universitat de València.

Projectes amb finançament europeu i participació de membres del CEDAT:

- Participació del CEDAT en el projecte "Environmental Justice Organizations, Liabilities and Trade". VIIè Programa Marc Unió Europea. Programa Science in Society Part 5. Coordination and Support Action. Número de projecte: FP7-SCIENCE-IN-SOCIETY-2010-1. Grant Agreement Number 266642. Coordinador: Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental, Universitat Autònoma de Barcelona. Període: 15/03/2011 - 14/03/2014. Hi participen els doctors: Antoni Pigrau, Susana Borràs, Jordi Jaria i Antonio Cardesa.
- Mòdul Jean Monnet. "European Integration and Gender", del Jean Monnet Programme-Key Activity 1, Lifelong Learning Programme. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (2011-2014). 200698-LLP-1-2011-ES-AJM-MO. Coordinadora: Laura Román Martín.
- Comissió Europea. "Gender Violence: protocols for the protection of victims and effectiveness of protection orders. Towards an efficient implementation of Directives 2011/99/EU". JUST / 2012/ DAP / AG 3531. Investigadora principal: Laura Román. Hi participen la Sra. Neus Oliveras, el Dr. Víctor Manuel Merino i la Dra. Núria Torres. Període: 2013-2015.

- Direcció General de Justícia, Unió Europea. "Business & Human Rights challenges for cross border litigation in the European Union". Investigador/a principal de la URV: Antoni Pigrau Solé. Coordinació: Globernance. Institut de Governança Democràtica. Referència de la concessió: JUST/2013/ACTION GRANTS. Direcció General de Justícia, Unió Europea. Investigador/a principal de la URV: Antoni Pigrau Solé. 15/09/2014 – 14/09/2016. Hi participen els Drs. Jordi Jaria, Antonio Cardesa i Paola Villavicencio i el Sr. Daniel Iglesias.
- Sense formar-ne part com a socis s'ha col·laborat amb el projecte "Comparative Law Analysis on instruments for Sustainable Land Management" (CLAIM); Helmholtz-Zentrum für Umweltforschung GmbH-UFZ, Department Umwelt-und Planungsrecht (Leipzig). Hi han participat la Dra. Judith Gifreu, la Dra. Aitana de la Varga i la Dra. Lucía Casado. Aquesta participació ha estat coordinada pel Dr. Endrius Cocciolo.

Projectes amb finançament i amb participació de membres del CEDAT:

- Xarxa de recerca ECOVER "Mercado y medioambiente. Propuestas jurídicas para una economía verde", dirigida per Francisco Javier Sanz Larruga, catedràtic de Dret Administratiu de la Universitat de la Corunya. Durada: dos anys (2014 i 2015). Referència: R2014/040. Aquesta xarxa està integrada per diferents grups i centres de recerca especialitzats en l'àmbit de la protecció del medi ambient, especialment des d'una perspectiva jurídica: G-00257. Derecho Público Global, Universidade da Coruña, Campus de Coruña, www.derechopublicoglobal.es (responsable: Javier Sanz). En formen part: GI-2077. Red de Investigación en Igualdad, Derechos y Estado Social, Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Santiago, <http://www.redearmela.org> (responsable: Alba Nogueira); GI-1876. Derecho Financiero y Tributario, Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Santiago (responsable: Cesar García Novoa); HI13. Valores, Dereito e Estado no Inicio do SXXI, Universidade de Vigo, Campus de Ourense (responsable: Roberto Bustillo); Centro de Investigación de Inteligencia Territorial C3it, Universidad de Huelva, <http://www.ole.uhu.es/> (responsable: Manuela Mora); Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona Alcalde Pere Lloret (CEDAT), <http://www.cedat.cat> (responsable: Lucía Casado); SGR-294. Grup de recerca consolidat "Territori, ciutadania i sostenibilitat", Universitat Rovira i Virgili (responsable: Lucía Casado); grup d'investigació "Procedimientos administrativos de gestión de riesgos", Universidad de Navarra (responsable: Ángel Ruiz de Apodaca); E025-03. "Bioderecho: derecho, ética y ciencia", Universidad de Murcia (responsable: Blanca Soro); Jean Monnet Chair "Trade and environment in the EU" (www.tradeenvironment.eu) (responsable: Nicolas de Sadeleer).
- Ministeri d'Economia i Competitivitat. "Desafíos regulatorios del derecho internacional y europeo ante los avances de las ciencias de la vida y la biotecnología moderna". Entitat de realització: Universitat de Barcelona. Investigador responsable: Xavier Pons Rafols. Referència: DER2012-36793. Període: 2013-2015. Hi participa la Dra. Mar Campins Eritja.

- Ministeri d’Economia i Competitivitat. “La exigibilidad jurídica internacional de los derechos económicos, sociales y culturales en períodos de crisis”. Durada: del 2013 al 2015. Universitat de Barcelona. Investigador principal: Jordi Bonet Perez. Referència: DER2012-30652. Hi participa la Dra. Laura Huici.
- Ministeri d’Economia i Competitivitat per al trienni 2013-2015. “Democracia multinivel: la participación de los ciudadanos y de los entes territoriales en los procesos de decisión pública”. Referència: DER2012-37561. Investigador principal: Josep M. Castellà Andreu, Universitat de Barcelona. Hi participa el Dr. Jordi Jaria. Durada: del 2013 al 2015.
- “El ejercicio de las competencias comunitarias entre la Unión Europea y sus estados miembros: técnicas jurídicas de coordinación”. Ministerio de Ciencia e Innovación. Universitat de Barcelona. Investigador responsable: Andreu Olesti Rayo. Referència: DER 2011-234921JUR. 2012-2014. Hi participa la Dra. Laura Huici.

A més, el grup de recerca “Territori, Ciutadania i Sostenibilitat” de la URV, al qual pertanyen la majoria dels investigadors del CEDAT, ha està reconegut novament com a grup de recerca consolidat de la Generalitat (2014 SGR 294), per al període 2014-2016. Probablement és el grup que ha tingut un millor resultat en tot l’àmbit del Dret de les universitats catalanes.

Entre les activitats de recerca organitzades pel CEDAT, destaca el congrés internacional Energy for a Fair Society on a Safe Planet, 12th IUCN Academy of Environmental Law Colloquium, que va tenir lloc a la Universitat Rovira i Virgili, entre el 30 de juny i el 4 de juliol de 2014, amb la participació de més de 400 persones procedents de 41 països.

Durant l’any 2014, els investigadors del CEDAT han participat amb 65 ponències, comunicacions o actuant com a presidents de sessió, en diversos congressos nacionals, estatals i internacionals.

En aquest any els investigadors del CEDAT han generat les publicacions científiques següents: 7 llibres coordinats o dirigits, 5 monografies, 41 capítols de llibre, 47 articles en revistes i 4 altres publicacions (informes, comentaris i recensions).

Activitats de transferència

Els projectes o contractes de transferència desenvolupats pel CEDAT durant aquest període són:

- Redacció i lliurament de l’avantprojecte d’ordenança general de medi ambient per a la ciutat de Tortosa – Ajuntament de Tortosa.
- Modificació de l’ordenança general de convivència ciutadana i ús d’espais públics de l’Ajuntament de Tarragona – Ajuntament de Tarragona.
- Assessorament i assistència tècnica en matèria de formació, estudi, investigació i activitat institucional - Fundación Democracia y Gobierno Local.

- Assessorament jurídic en processos contenciosos administratius – Ajuntament de Valls.
- Assistència per a la creació d'una empresa pública i altres aspectes d'assessorament jurídic, a sol·licitud de l'Ajuntament de Falset – Ajuntament de Falset.
- Informe sobre la compatibilitat del règim jurídic dels consorcis de la Xarxa Sanitària i Social Santa Tecla (Consorti de Serveis Bàsics de Salut i Consorti per a l'Atenció Social i la Dependència), amb la reforma de la legislació local espanyola, realitzada a través de la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local.
- Dictamen sobre un possible conflicte d'interessos – Fundació Hospital Sant Pau i Santa Tecla.
- Anàlisi de les relacions jurídiques entre l'ICS i una empresa pública – Gestió i Prestació de Serveis de Salut.

Clínica Jurídica Ambiental

La Clínica Jurídica Ambiental del CEDAT ha estat esmentada expressament com a pionera a l'Estat espanyol en la prestigiosa publicació *The Global Clinical Movement. Educating Lawyers for Social Justice*, Francis S. Bloch (ed.), Oxford University Press, Nova York, 2011, en el capítol dedicat a "The Bologna Process and the Future of Clinical Education in Europe".

En el marc del màster universitari en Dret Ambiental, la Clínica Jurídica Ambiental ha treballat durant el curs 2014-2015 en el cas següent:

- Client: Plataforma en Defensa de l'Ebre. Cas: Queixa a la Comissió Europea en relació amb el Pla de Conca de l'Ebre.

Entre les activitats de disseminació de la Clínica es poden destacar:

DE LA VARGA PASTOR, A.; MARQUÈS I BANQUÉ, M., "12 years of Clinical Legal Education at Universitat Rovira i Virgili: findings and perspectives", 12th IJCLE Conference en col·laboració amb 2nd ENCLE Conference: Clinic Without Borders, Olomouc/Praga, República Txeca, 15-18 de juliol de 2014.

MARQUÈS BANQUÉ, M., "La Clínica Jurídica Ambiental y la Clínica Jurídica de Derechos Humanos en la URV", taula rodona: "Experiencia y presentación de las clínicas españolas", IV Encuentro de Clínicas Jurídicas de las Universidades Españolas: "La enseñanza jurídica clínica y la función de la abogacía a través del ejercicio pro bono", Madrid, 16 d'octubre de 2014.

Activitats de cooperació

La Dra. Susana Borràs, del Departament de Dret Públic; la Sra. Thays Ricarte, doctoranda i membre de l'Associació d'Alumnes i Antics Alumnes de Dret Ambiental de Tarragona (AAEDAT); i Anna Solé i Clàudia Egea, estudiants d'Història de l'Art,

van presentar el projecte "Horts socials a la URV" i van guanyar el premi al millor projecte d'innovació social. L'entitat social lligada al projecte és el Centre de Dia de l'Onada. La comissió específica creada per valorar el millor projecte presentat a la convocatòria per membres de la comunitat universitària creu que l'escollit té una capacitat d'innovació social molt important, permet una gran participació dels membres de la Universitat i una convivència amb persones de col·lectius desfavorits, als quals s'oferix l'oportunitat de sentir-se útils. "Horts socials a la URV" proposa la preparació, construcció, condicionament i conversió d'una zona del campus Catalunya en un espai agrourbà, que posarà en relació universitaris amb persones de col·lectius vulnerables, per compartir coneixements vinculats amb la terra.

Altres activitats

- La Sra. Isabel Junquera Muriana, consultora ambiental, va impartir el seminari titulat: "Sostenibilidad y empresa turística: Buscando el equilibrio", el 17 de novembre de 2014.
- La Sra. Patricia Farnese, professora adjunta de la Universitat de Saskatchewan (Canadà), professora visitant a la URV, va impartir el seminari titulat: "Regulating Wildlife and Wild Spaces to Prevent Emerging Infectious Diseases" , l'1 de desembre de 2014.
- El Dr. Rodolfo Godínez Rosales, director de Medi Ambient de la Secretaria de Relacions Exteriors (Mèxic), va impartir per videoconferència el seminari: "Retos y expectativas de las Conferencias de Cambio Climático de Lima", el 9 de desembre de 2014.
- La Sra. Patricia Farnese, professora adjunta de la Universitat de Saskatchewan (Canadà), professora visitant a la URV, va impartir el seminari titulat: "Solidarity As a Conservation Ethic" , el 15 de desembre de 2014.
- Els professors Susana Borràs, Antonio Cardesa, Jordi Jaria, Antoni Pigrau, Danielle Annoni (Universidade Federal de Santa Catarina, Brasil), Danielle Anne Pamplona (Pontificia Universidad Catolica de Parana, Brasil) i l'estudiant de doctorat Alba Cedó van impartir el seminari "Las víctimas en el laberinto: la reparación de daños ambientales graves", els dies 19 i 26 de gener de 2015 i 2, 9 i 16 de febrer de 2015.
- La Dra. Rosangela Cavallazzi, de la Universitat Federal de Rio de Janeiro (RJ, Brasil), va impartir el seminari titulat "Desafios da cidade standard: blindagens ao direito à cidade. Patrimônio e paisagem no Morro da Conceição, RJ", el 12 de febrer de 2015.
- Els professors Antonio Cardesa, Endrius Cocciolo i Jordi Jaria van impartir el seminari "Crisis y desarrollo: La sostenibilidad desde el derecho internacional económico al constitucionalismo global", el 23 de febrer de 2015.
- La professora Melissa Powers, professora associada de Dret de la Universitat Lewis & Clark Law (Portland, Oregon, EUA), va impartir el seminari: "La transición a la energía verde en los Estados Unidos y en la Unión Europea: ¿Qué podemos enseñar a los demás?", el 9 de març de 2015.

- El Dr. Xavier Fernández Pons, professor titular de Dret Internacional Públic de la Universitat de Barcelona, va impartir el seminari: “Comerç i medi ambient”, els dies 16 i 23 de març de 2015.
- El Sr. Jordi Escolà, biòleg, consultor ambiental i director de CUÏC, va impartir el seminari: “La mobilitat urbana responsable, un concepte clau en l’ordenació de la ciutat intel·ligent”, els dies 13 i 20 d’abril i 4 de maig de 2015.
- La Dra. Blanca Soro Mateo, professora titular de Dret Administratiu de la Universitat de Múrcia, va impartir el seminari: “La custodia del territorio como estrategia de conservación”, el 27 de abril de 2015.
- El Dr. Garrett Wallace Brown, membre del Departament de Ciències Polítiques de la Universitat de Sheffield i coordinador del Centre de Teoria Política i Justícia Global (CPGJ), va impartir el seminari: “Global Food Justice”, l’11 de maig de 2015.
- Els dies 25 i 26 de maig de 2015 va tenir lloc el Coloquio Hispano-Mexicano: Retos del Derecho Ambiental Actual, coorganitzat per la Universitat Michoacana de San Nicolás de Hidalgo (Mèxic) i la Universitat Rovira i Virgili.
- Els dies 28 i 29 de maig de 2015 va tenir lloc el seminari: “Human Rights in Business”, coorganitzat per la Universidad Jaume I de Castelló i la Universitat Rovira i Virgili.

Col·loquis de Medi Ambient i Llatinoamèrica

Els Col·loquis de Medi Ambient i Llatinoamèrica són un espai de debat i discussió dels estudiants del màster universitari en Dret Ambiental, relatiu a diversos temes d’actualitat ambiental, sociocultural i política, que tenen un únic punt en comú: Llatinoamèrica. Aquests col·loquis, creats com una activitat extracurricular per iniciativa dels mateixos estudiants i impulsats des de l’Associació d’Alumnes i Exalumnes de Dret Ambiental de Tarragona (AAEDAT), són dirigits per un estudiant, que presenta una ponència sobre un tema específic de lliure elecció –generalment del seu país de procedència. A continuació, s’obre el debat a tots els participants. La dinàmica de l’activitat permet l’enriquiment recíproc dels estudiants, que intercanvien les seves experiències sobre temes ambientals i desenvolupen les habilitats adquirides en el Màster.

Durant el curs 2014-2015 s’han dut a terme el col·loquis següents:

- Col·loqui: “Fiscalización ambiental en el Perú: historia, avances y perspectivas de futuro”, a càrrec de Patricia Melissa Sangama Suazo, advocada i estudiant del màster en Dret Ambiental de la URV.
- Col·loqui: “Derecho a la consulta previa de los pueblos indígenas en el Perú”, a càrrec de Leonardo Paz Aparicio, advocat i estudiant del màster en Dret Ambiental de la URV.

Altres activitats dels estudiants

Cicle de conferències a Tarragona: El Col·lapse Energètic del Capitalisme:

- Dijous 20 de novembre: “Límits del creixement i postcapitalisme”, a càrrec d’Antonio García-Olivares, científic del CSIC i membre d’OCO.
- Dilluns 24 de novembre: “El límit de les modernes energies renovables”, a càrrec de Pedro Prieto, vicepresident d’AEREN i membre d’ASPO.
- Dijous 27 de novembre: “Energia i clima, claus per entendre el futur”, a càrrec de Jordi Solé, científic del CSIC i membre d’OCO.
- Dilluns 1 de desembre: “Debat obert sobre energia”.

Concurs Interamericà de Dret al Desenvolupament Sostenible.

Per segon any consecutiu un equip d’estudiants del grau de Dret i del màster universitari en Dret Ambiental ha viatjat a Rio de Janeiro per representar la URV en el Concurs Interamericà

de Dret al Desenvolupament Sostenible, organitzat per la Fundação Getulio Vargas (Brasil), la Universitat dels Andes (Colòmbia) i la Tulane University Law School (EUA). L’equip d’estudiants de la Facultat de Ciències Jurídiques de la URV, format per Màriam Lutfi Royo, David Pérez López i Jordi Serra Calvó, sota la direcció de l’estudiant de doctorat Isabel Vilaseca, van participar a la 5th Inter-American Sustainable Development Law Moot Court Competition, que es va celebrar entre el 2 i el 6 de juny de 2015 a la ciutat de Rio de Janeiro (Brasil).

Publicacions del CEDAT

- El CEDAT distribueix un butlletí electrònic mensual. Inclou novetats normatives, notícies, jurisprudència i una agenda amb convocatòries de seminaris, jornades, etc. S’edita en les versions catalana i castellana. Durant el curs 2013-2014 se n’han publicat els números del 59 al 69. Els butlletins es poden consultar a: <http://www.cedat.cat/> i [ca/butlleti/index.php](http://www.cedat.cat/ca/butlleti/index.php).
- El 25 de febrer de 2010 es va signar un acord amb el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat, a través del qual la URV i la Generalitat coeditarien una nova publicació científica: la *Revista Catalana de Dret Ambiental*. L’acord s’ha renovat amb l’actual Departament de Territori i Sostenibilitat. Durant el curs 2014-2015 se n’han editat els números 2 del vol. V i 1 del vol. VI. L’ISSN és 2014-038X. El web és: www.rcda.cat.